

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Hargaša a sudkýň JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Jany Baricovej v právnej veci navrhovateľa: L., bytom P., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Senici**, Hollého 750, Senica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 14. decembra 2007 č.j.: 125/2007-s.436/04-FIA, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 42Sp 8/08-36 zo dňa 21. apríla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 42Sp 8/08-36 zo dňa 21. apríla 2008 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v záhlaví označené rozhodnutie odporcu, ktorým rozhodol, že navrhovateľ nie je oprávnenou osobou podľa § 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 503/2003 Z. z.“) a nespĺňa predpoklady podľa § 3 zákona na vrátenie vlastníctva k pozemkom alebo na náhradu za pozemky. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že opravný prostriedok navrhovateľa bol uplatnený proti výroku napadnutého rozhodnutia týkajúceho sa bodu I. 4. (pozemok v katastrálnom území S. pôvodne zapísaný v PKV č. X. ako parc. č. 7885/6, roľa o výmere 13.778 m², pričom podľa identifikácie parciel, ktorú vyhotovila Správa katastra S. dňa 9. - 14. februára 2005 v stave E-KN je zapísaný pozemok parc. č. 7885/6, orná pôda, o výmere 13.540 m² na LV č. X., kde navrhovateľ vlastní podiel 1/10, ktorý nadobudol dedičstvom po svojich rodičoch) a proti výroku napadnutého rozhodnutia týkajúceho sa

nehnutelností uvedených v bode II. 2 (v katastrálnom území S., parc. 636 a 828/1).

č. 4512, 4591,

Pokiaľ išlo o pozemok parc. č. 7885/6 (bod I. 4. napadnutého rozhodnutia), krajský súd dospel k záveru, že správa katastra dôsledne prešetrila otázku odchýlky medzi pôvodnou výmerou 13.778 m² a terajšou výmerou 13.540 m². Z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal svoje tvrdenia, že časť tejto parcely bola vyvlastnená, odporca vykonal dokazovanie z vlastnej iniciatívy. Skutočnosti tvrdené navrhovateľom, že časť pozemku prešla na štát sa nepreukázali. Kópia geometrického plánu zo dňa 26. augusta 1991 vychádza z výmery tejto parcely 13.540 m² a kópia požiadavky odkúpenia časti parc. č. 7885/6 od notára JUDr. K. je v tomto konaní irelevantná.

Pokiaľ išlo o nehnuteľnosti uvedené v bode II. 2. napadnutého rozhodnutia, krajský súd zhodne s odporcom dospel preskúmaním spisového materiálu k záveru, že nedošlo kumulatívne k splneniu druhej podmienky v § 3 ods. 1 písm. j/ zák. č. 503/2003 Z. z. a to, kúpne zmluvy neboli uzavreté za nápadne nevýhodných podmienok. V čase uzavretia kúpnych zmlúv v rokoch 1971 - 1977, platila vyhláška Slovenského cenového úradu a Ministerstva financií SR č. 47/1969 Zb. o cenách stavieb v osobnom vlastníctve a o náhradách pri vyvlastnení nehnuteľností, ktorá nadobudla účinnosť 1. júna 1969. Výpočet za vykúpené pozemky, ktoré sa nachádzali v zastavanej časti obce, resp. mesta bol stanovený podľa platného cenového predpisu a to podľa počtu obyvateľov v roku 1971 vo výške 6,--Kčs za 1 m² a v roku 1975 a 1977 vo výške 8,--Kčs za 1 m². Z toho vyplýva, že kúpne zmluvy boli síce uzavreté v tiesni, neboli však uzavreté za nápadne nevýhodných podmienok.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote navrhovateľ odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd vec posúdil spravodlivo a priznal navrhovateľovi náhradu vo všetkých pozemkoch, ktoré boli jeho právnym predchodcom nútene vykúpené a vyvlastnené bez náhrady s tým, že za nútene vykúpené pozemky vráti kúpnu cenu. Navrhovateľ odvolanie odôvodnil tým, že predmetné nehnuteľnosti boli vykúpené v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Ďalej uviedol, že z parcely č. 4512 v katastrálnom území S. bola časť vyvlastnená bez náhrady pre účely výstavby letného štadiónu. Namietal tiež jej neidentickosť a neusporiadanosť, tak ako aj parcely č. 4591. Navrhovateľ uviedol, že časť chýbajúcej parcely č. 7885/6 v katastrálnom území S. vo výmere 238 m² už dlhé roky užíva A., bytom V. ulica, S., a to vo výmere 167 m².

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v medziach odvolania (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP), odvolanie prejednal na odvolacom pojednávaní (§ 250ja ods. 2 druhá veta OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že predmetom uplatneného nároku boli pozemky v katastrálnom území S., P. a M., ktoré pôvodne vlastnili F. a J., rod. J., rodičia navrhovateľa. Pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území S. uvedené v bode I. 1. napadnutého rozhodnutia neprešli do vlastníctva štátu. Navrhovateľ ich zdedil po svojich rodičoch, pričom za pôvodne takto nadobudnuté pozemky navrhovateľ dostal pozemky v

novom stave C - KN, vlastnícke právo má zapísané na LV č. X.. Pozemky v katastrálnom území P. uvedené v bode I. 2. napadnutého rozhodnutia a v katastrálnom území M. uvedené v bode I. 3. napadnutého rozhodnutia má navrhovateľ ako vlastník zapísané na LV č. X. pre v katastrálne územie P. a na LV č. X. pre katastrálne územie M..

Pozemok v katastrálnom území S. uvedený v bode I. 4. napadnutého rozhodnutia bol pôvodne zapísaný na PKV č. X. ako parc. č. 7885/6, roľa, vo výmere 13.778 m² vo vlastníctve M., rod. H. v 1/2, J., rod. P. v 1/4, F. v 1/8 a J. P., rod. J. v 1/8. Podľa identifikácie parciel, ktorú vyhotovila Správa katastra S. dňa 9. - 14. februára 2005 v stave E-KN je zapísaný pozemok parc. č. 7885/6, orná pôda, vo výmere 13.540 m² na LV č. X., kde navrhovateľ vlastní podiel 1/10 dedičstvom po rodičoch. Pozemok bol zaradený do projektu pozemkových úprav. Navrhovateľ na ústnom pojednávaní dňa 20. novembra 2006 poukázal, že z pozemku parc. č. 7885/6 bola časť vo výmere 238 m², čo je rozdiel medzi pôvodnou výmerou zapísanou v pozemkovej knihe a výmerou pozemku v stave E-KN, vyvlastnená alebo vykúpená. Navrhovateľ nepredložil listinu o prechode predmetnej nehnuteľnosti na štát, túto skutočnosť prešetril odporca dopytom na Správu katastra S.. Odporcovi sa napriek snahe nepodarilo zaobstarat' listinu o prechode pozemku na štát.

Nehnuteľnosti uvedené v bode II. 1. napadnutého rozhodnutia nepatria do poľnohospodárskeho pôdneho fondu ani do lesného pôdneho fondu, čo je v rozpore s § 1 zák. č. 503/2003 Z.z..

Nehnuteľnosti uvedené v bode II. 2. napadnutého rozhodnutia, vedené pôvodne ako pozemky v PKV č. X. ako parc. č. 4512, v PKV č. X. ako parc. č. 4591, v PKV č. X. ako parc. č. 636, v PKV č. X. ako parc. č. 828/1, nachádzajúce sa v katastrálnom území S. patria síce do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, čím je splnená podmienka § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. a do vlastníctva štátu prešli kúpnyimi zmluvami, ktoré uzatvorili právni predchodcovia navrhovateľa, avšak odporca skúmal aj to, či sú splnené podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. j/ zákona č. 503/2003 Z.z. - kúpna zmluva uzavretá v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Na základe výpovede navrhovateľa, odporca dospel k záveru, že kúpne zmluvy boli skutočne uzavreté v tiesni. Pre splnenie požiadavky vrátenia vlastníctva k predmetným pozemkom musí byť splnená súčasne aj podmienka nápadne nevýhodných podmienok. Odporca dôvodil, že k splneniu podmienky nápadne nevýhodných podmienok nedošlo, pretože náhrada za vykúpené pozemky bola stanovená podľa vtedy platnej vyhlášky Slovenského cenového úradu a Ministerstva financií SR č. 47/1969 Zb. o cenách stavieb v osobnom vlastníctve a o náhradách pri vyvlastnení nehnuteľností.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok a domáhal sa priznania náhrady v pozemkoch s možnosťou vrátenia kúpnej ceny. Uviedol, že všetky kúpnopredajné zmluvy, ktoré uzatvoril československý štát s jeho predchodcami boli protizákonné a vynútené v tiesni, v čase neslobody a komunistického nátlaku. Taktiež uviedol, že i napriek tomu, že dokázal že z parc. č. 7885/6 chýba jej časť a to 238 m², nebola táto vec riadne došetrená.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z. z., právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z. z., oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku

a) výroku o prepadnutí majetku, prepadnutí veci alebo zhabaní veci v trestnom konaní, prípadne v trestnom konaní správnom podľa skorších predpisov, ak bol výrok zrušený podľa osobitných predpisov,

b) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme,

c) postupu podľa § 453a Občianskeho zákonníka alebo podľa § 287a zákona č. 87/1950 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení zákona č. 67/1952 Zb.,

d) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov,

e) vyhlásenia zmluvy o postúpení pohľadávok pre prípad vyst'ahovania (tzv. renunciačné vyhlásenie),

f) toho, že občan zdržiavajúci sa v cudzine nehnuteľnosť zanechal na území Slovenskej republiky alebo ktorého majetok prešiel na štát podľa zákona č. 183/1950 Zb. o majetku zanechanom na území Československej republiky osobami, ktoré optovali pre Zväz sovietskych socialistických republík a presídlili na jeho územie,

g) zmluvy o darovaní nehnuteľnosti uzavretej darcom v tiesni,

h) dražobného konania uskutočneného na úhradu pohľadávky štátu,

i) súdneho rozhodnutia, ktorým sa vyhlásila za neplatnú zmluva o prevode majetku, ktorou občan pred odchodom do cudziny previedol vec na iného, ak dôvodom neplatnosti bolo opustenie republiky, prípadne uznanie takejto zmluvy účastníkmi za neplatnú; v takom prípade je oprávnenou osobou nadobúdateľ podľa uvedenej zmluvy, a to aj ak táto zmluva nenadobudla účinnosť,

j) kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok,

k) odmietnutia dedičstva v dedičskom konaní urobeného v tiesni,

l) vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená,

m) vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady,

n) znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady,

o) prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu,

p) politickej perzekúcie alebo postupu porušujúceho všeobecne uznávané ľudské práva a slobody,

r) odovzdania do vlastníctva družstva podľa osobitných predpisov,

s) prikázania do užívania právnickej osoby na základe zákona č. 55/1947 Zb. o pomoci roľníkom pri uskutočňovaní poľnohospodárskeho výrobného plánu alebo vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby,

t) prevodu na štát spoločne užívaných singulárnych lesov a lesných družstiev, ak členmi družstva boli aj fyzické osoby; na prevzatie tohto majetku sa použijú osobitné predpisy.

Podľa § 3 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z., obdobne sa postupuje aj v prípadoch, keď fyzickej osobe vznikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov. Za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov, treba považovať aj občanov Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý pobyt na jej území a ktorým bolo odňaté vlastnícke právo k pozemkom a neboli odsúdení podľa osobitných predpisov. Ak tieto pozemky boli už pred rozhodujúcim obdobím pridelené v rámci predpisov o pozemkových reformách, rieši sa nárok týchto oprávnených osôb podľa § 7, ak došlo k odňatiu prídelu postupom uvedeným v odseku 1.

Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ išlo o pozemok parc. č. 7885/6, správa katastra dôsledne prešetrila otázku odchýlky medzi pôvodnou výmerou 13.778 m² a terajšou výmerou 13.540 m². Z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal svoje tvrdenia, že časť tejto parcely bola vyvlastnená, odporca vykonal dokazovanie z vlastnej iniciatívy. Skutočnosti tvrdené navrhovateľom, že časť pozemku prešla na štát sa nepreukázali. Námietka, že časť chýbajúcej parcely vo výmere 238 m² z parc. č. 7885/6 v katastrálnom území S., ktorú už dlhé roky užíva A., bytom V. ulica, S., a to vo výmere 167 m², je časť parcely, ktorá bola vyvlastnená štátom je irelevantná, pretože JUDr. K. uplatňoval odkúpenie uvedenej časti parcely z výmery 13 540 m² a nie z výmery 13 778 m², teda nemôže sa jednať o spornú časť vo výmere 238 m². Súčasne poukazuje na podanie odporcu zo dňa 8. februára 2008, v ktorom odporca uvádza, že v katastrálnom území S. prebehlo technicko-hospodárske mapovanie a pri pôvodnej výmere predmetného pozemku 13.778 m² je odchýlka 238 m² prípustná.

Pokiaľ išlo o námietku navrhovateľa, že zmluvy uzavreté medzi jeho predchodcami a ČS štátom boli uzavreté v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok odvolací súd dospel preskúmaním spisového materiálu k záveru, že nedošlo kumulatívne k splneniu druhej podmienky v § 3 ods. 1 písm. j/ zák. č. 503/2003 Z. z. a to, kúpne zmluvy neboli uzavreté za nápadne nevýhodných podmienok. V čase uzavretia kúpnych zmlúv v rokoch 1971 - 1977, platila vyhláška Slovenského cenového úradu a Ministerstva financií SR č. 47/1969 Zb. o cenách stavieb v osobnom vlastníctve a o náhradách pri vyvlastnení nehnuteľností, ktorá nadobudla účinnosť 1. júna 1969. Výpočet za vykúpené pozemky, ktoré sa nachádzali v zastavanej časti obce, resp. mesta bol stanovený podľa platného cenového predpisu, a to podľa počtu obyvateľov v roku 1971 vo výške 6,--Kčs za 1 m² a v roku 1975 a 1977 vo výške 8,--Kčs za 1 m². Z toho vyplýva, že kúpne zmluvy boli síce uzavreté v tiesni, neboli však uzavreté za nápadne nevýhodných podmienok, nakoľko výška poskytnutej náhrady za predmetné pozemky vychádzala z vtedy účinnej právnej úpravy.

Na ďalšie námietky navrhovateľa, a to že z parcely č. 4512 bola časť vyvlastnená bez náhrady a uvedená parcela ako aj parcela č. 4591 sú neidentické a neusporiadané, odvolací súd s poukazom na § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z. z. neprihliadol, nakoľko neboli uplatnené v reštitučnom návrhu ani v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu.

Vychádzajúc z uvedenej skutočnosti dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné a námietky v ňom uvedené sú skutkovo i právne bezvýznamné pre rozhodnutie v preskúmvanej veci, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením

rozhodnutia krajského súdu. Napadnutý rozsudok krajského súdu je vecne správny, a preto ho odvolací súd podľa § 219 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP s použitím § 250l ods. 2 OSP a § 246c ods. 1 vety prvej OSP tak, že ich náhradu účastníkom nepriznal, nakoľko navrhovateľ nemal v konaní úspech a úspešnému odporcovi žiadne trovy nevznikli, ani si ich neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 17. júna 2009

JUDr. Jozef H a r g a š, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth